

۹ مارچ ۲۰۲۶

United Nations

Assistance Mission in Afghanistan

گزارش مختصر به شورای امنیت سازمان ملل متحد
توسط جورجیت گانیون، معاون نماینده خاص سرمنشی برای افغانستان
نیویارک، ۹ مارچ ۲۰۲۶

[طوریکه ارائه شد]

آقای رئیس،

آرمان شورا برای افغانستان، که در قطعنامه شماره ۲۷۲۱ سال ۲۰۲۳ مورد تأیید قرار گرفت، کشوری است که با خود و با همسایگانش در صلح باشد، به طور کامل در جامعه بین‌المللی ادغام شود، و به تعهدات بین‌المللی خود - از جمله در زمینه حقوق زنان، حقوق بشر و مبارزه با تروریسم - عمل کند.

این هدف، و حفظ ثبات در افغانستان، با توجه به تحولات اخیر از اهمیت بیشتری برخوردار شده است. درگیری با پاکستان هزینه‌های سنگین انسانی و اقتصادی در پی داشته است. ما بار دیگر نگرانی عمیق سرمنشی را پیرامون تشدید تنش‌ها و تأثیر آن بر جمعیت غیرنظامی تکرار می‌کنیم، همچنان که از درخواست او برای توقف فوری درگیری‌ها و نیز حل هرگونه اختلاف میان دو کشور از طریق دیپلوماسی حمایت می‌کنیم. ما از هر دو طرف می‌خواهیم بدون تأخیر، بار دیگر به آتش‌بس متعهد شوند و حفاظت از افراد ملکی را تضمین کنند. همچنین، بار دیگر درخواست خود را برای حصول اطمینان از تداوم جریان آزاد کمک‌های بشردوستانه به افغانستان تکرار می‌کنم.

در حال حاضر پیش‌بینی نتیجه‌ی درگیری در خاورمیانه دشوار است، اما این وضعیت هم‌اکنون بر افغانستان تأثیر گذشته است. با بسته شدن مرز میان افغانستان و پاکستان، ایران یک مسیر تجاری جایگزین فراهم کرد که اکنون به دلیل ادامه‌ی درگیری‌ها به طور فزاینده‌ای نامطمئن شده است. قیمت کالاهای اساسی در افغانستان شروع به افزایش کرده است و این امر فشار بیشتری بر اقتصاد از پیش شکننده‌ی افغانستان وارد می‌کند. بی‌ثباتی در منطقه، در امتداد دو طولانی‌ترین مرز افغانستان، ثبات این کشور را تضعیف می‌کند.

با آنهم، ما تأکید می‌کنیم که تداوم انزوای افغانستان از نظام بین‌المللی کماکان مسئله‌ی محوری باقی مانده است. این وضعیت مانع از آن می‌شود که سایر مسائل، از جمله خودکفائی اقتصادی، همکاری‌های امنیتی، تعهدات در زمینه مبارزه با تروریسم، نگرانی‌های مربوط به حقوق بشر و بحران بشردوستانه، به طور کامل مورد رسیدگی قرار گیرند. اگر به این مسائل رسیدگی صورت نگیرد، افغانستان ممکن است از طریق مهاجرت‌ها، تروریسم، مواد مخدر و سایر اشکال، بار دیگر به عاملی برای بی‌ثباتی منطقه‌ای و جهانی تبدیل شود.

آقای رئیس،

در چارچوب این وضعیت نهایت پیچیده، به درخواست این شورا و مطابق با پیشنهادات ارزیابی مستقل ماه نوامبر ۲۰۲۳، یوناما تلاش کرده است یک مسیر سیاسی را برای ایجاد شرایط لازم جهت دستیابی به وضعیت مطلوب نهائی پیش گیرد.

این تعامل از طریق روند دوحه، یکی از چارچوب‌هایی است که در آن منافع و نگرانی‌های همه طرف‌ها - مردم افغانستان، جامعه بین‌المللی و مقامات حاکم - می‌تواند به گونه‌ای منصفانه مورد بحث قرار گیرد. این روند توازن میان عمل‌گرایی و شکیبایی لازم را توأم با پایبندی به اصول اساسی سازمان ملل متحد برقرار می‌کند. همچنین این روند کانال‌های موجود برای تعامل سازنده را حفظ کرده، و کانال‌های جدید را نیز گشوده است و تضمین می‌کند که حقوق، رفاه و آرمان‌های مردم افغانستان همچنان در مرکز تلاش‌های ما قرار داشته باشد.

این پروسه‌ی تعامل همچنین بیانگر آن است که وضعیت افغانستان کماکان به عنوان یک چالش چندجانبه باقی مانده و نیازمند یک راه‌حل چندجانبه است. همچنین مستلزم مشارکت و حمایت کامل این شورا و کشورهای عضو سازمان ملل متحد می‌باشد.

قبل از تشریح چالش‌های متعدد کشور، چندین تحول مثبت نشان‌دهنده ارزش این تعامل و فرصت‌های پیش‌رو است.

یکی از وظایف ماموریت یوناما، حمایت از ثبات اقتصادی و اجتماعی افغانستان و افزایش تاب‌آوری آن است.

از طریق هماهنگی سازمان ملل متحد در زمینه‌ی کمک‌های بین‌المللی، مردم افغانستان توانسته‌اند بهتر از پس بحران‌های پی‌درپی برآیند - از خشکسالی‌های متوالی تا زمین‌لرزه‌های مکرر، از ناامنی غذایی تا بازگشت میلیون‌ها پناهنده.

ممنوعیت کشت خشخاش توسط مقامات حاکم، که سال‌ها یکی از خواسته‌های جامعه بین‌المللی بوده است، در سه سال گذشته نیز ادامه یافت، هرچند هزینه سنگینی بر معیشت روستاها داشته است.

نتایج آخرین سروی دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد (UNODC) نشان می‌دهد که مساحت زمین‌های اختصاص یافته برای کشت خشخاش در سال ۲۰۲۵، تنها ۱۰،۲۰۰ هکتار بوده است، که ۲۰ درصد کمتر از سال ۲۰۲۴ است و تنها بخش بسیار کوچکی از سطح پیش از ممنوعیت در سال ۲۰۲۲ را تشکیل می‌دهد. برای حفظ دستاوردهای حاصله در زمینه‌ی مبارزه با مواد مخدر، حمایت‌های بیشتری از سوی جامعه بین‌المللی نیاز است.

به رغم تحریم‌ها و عواید محدود، مقامات حاکم پروژه‌های بزرگ زیرساختی را آغاز کرده‌اند که در صورت تکمیل شدن، می‌تواند به توسعه اقتصادی افغانستان کمک کند. این کشور همچنین از سپتامبر ۲۰۲۳، با وجود کاهش کمک‌های بین‌المللی و بدون بروز فروپاشی اجتماعی مشهود، پذیرای پنج میلیون و پنجصد هزار شهروند بازگشته‌ی افغانستان از کشورهای همسایه بوده است.

این تحولات به تعاملات سازنده در تلاش‌های سیاسی ما کمک کرده است. گروه‌های کاری مبارزه با مواد مخدر و توانمند سازی سکتور خصوصی، که مکمل روند گسترده‌تر دوحه هستند، به نتایجی دست یافته‌اند. ما شاهد تبادل شاهد گفت‌وگو‌های کارشناسی قوی‌تر، شفافیت بیشتر و آزاد سازی منابع بیشتری برای حمایت از مردم افغانستان بوده‌ایم. سکتور خصوصی کماکان یکی از معدود حوزه‌هایی است که در آن زنان افغانستان می‌توانند ابتکار و استقلال خود را تا حدی اعمال کنند.

آقای رئیس،

به رغم این تحولات، تصمیمات مقامات حاکم و در نتیجه‌ی انزوای افغانستان از جامعه بین‌المللی، تلاش‌های اعلام شده‌ی آنان برای دستیابی به خودکفائی اقتصادی را تضعیف می‌کند. سیاست‌هایی که مقامات حاکم بر مردم افغانستان تحمیل کرده‌اند، به ویژه در زمینه‌ی آموزش دختران و زنان، در میان‌مدت و بلندمدت باعث تحلیل رفتن سرمایه‌ی انسانی قابل توجه کشور می‌شود. این اقدام همچنان یک آسیب فوق‌العاده است که نه تنها بر زنان و دختران، بلکه بر تمامی مردم افغانستان وارد می‌آید.

وضعیت بشردوستانه تاب‌آوری جوامع افغانستان را به شدت می‌آزماید. از سال ۲۰۲۱ بدینسو، شرکای بین‌المللی با سخاوت به نیازهای فوری بشردوستانه پاسخ داده‌اند. با این حال، امسال بحران بشردوستانه با کاهش قابل ملاحظه بودجه، نیازهای فزاینده - از جمله به دلیل بازگشت گسترده پناهندگان - و پالیسی‌های مقامات حاکم که ایدیولوژی را بر رفاه مردم افغانستان ترجیح می‌دهند، تشدید شده است. محدودیت بر کار زنان در بخش بشردوستانه یکی از نمونه‌های روشن این مسئله است.

مراکز بزرگ شهری تا حد زیادی فراتر از ظرفیت خود تحت فشار قرار دارند. سال‌ها تضعیف اقتصادی و شوک‌های مکرر ناشی از تغییرات اقلیمی، توان خانواده‌ها برای مقابله با مشکلات را کاهش داده و موج جدیدی از مهاجرت و بیجائی ثانویه را به وجود آورده است.

در سال ۲۰۲۶، شرکای بشردوستانه برنامه‌ریزی کرده‌اند تا از طریق یک درخواست بشردوستانه به مبلغ ۱.۷۱ میلیارد دالر امریکایی به ۱۷.۵ میلیون افغان دسترسی پیدا کنند. این امر افغانستان را از نظر تعداد افراد هدف گذاری شده در جایگاه دوم جهانی و از نظر گل نیازهای مالی در جایگاه ششم جهانی قرار می‌دهد. در حال حاضر تنها ۱۰ درصد از این درخواست تأمین مالی شده است.

توانائی سازمان ملل متحد در ارائه کمک‌ها و دسترسی به زنان افغانستان با ممنوعیت شش ماهه‌ای که بر کارکنان زن افغان در سازمان ملل متحد اعمال شده و آنان را از حضور در محل کار شان باز می‌دارد، مختل شده است. غیبت این افراد، سازمان ملل متحد را از مهارت‌ها و تجربه هایشان محروم کرده و توانائی ما را در ارائه‌ی مساعدت‌های حیاتی به زنان افغانستان و جامعه‌ی گسترده‌تر کاهش می‌دهد. این محدودیت‌ها نقض قواعد بین‌المللی مربوط به امتیازات و مصئونیت‌های کارکنان سازمان ملل متحد و همچنین تخطی از منشور سازمان ملل متحد می‌باشد.

ما یکبار دیگر از مقامات حاکم تقاضا می‌کنیم که این محدودیت‌ها را لغو کرده و اجازه دهند کارکنان داخلی زن سازمان ملل متحد به دفاتر خود باز گردند.

مقامات حاکم کماکان در پذیرش تعهدات بین‌المللی دولت افغانستان‌گزینشی عمل می‌کنند و تمایلی به رسیدگی به حوزه‌های کلیدی نگرانی نشان نمی‌دهند. وضعیت غیر قابل قبول برای زنان و دختران افغان ادامه دارد. آن‌ها اکنون وارد پنجمین سال محرومیت تقریباً کامل از زندگی عمومی و آموزش فراتر از صنف ششم می‌شوند.

پیرامون آموزش دختران، راه‌های پیشرفت وجود دارد و ما از مقامات حاکم می‌خواهیم این مسئله را حل کنند. خود فرمان آنان مبنی بر تعلیق آموزش دختران تصریح می‌کند که این وضعیت مؤقت است و تا زمانی که شرایط مناسب فراهم شود، ادامه دارد. جامعه بین‌المللی آماده است تا در ایجاد شرایط مجاز کمک کند. این پلی است که می‌توان از آن عبور کرد. این اقدام به شدت به نفع جامعه افغانستان و زنان و دختران افغان، در حال حاضر و در آینده، خواهد بود و پیامی مثبت به جهان ارسال می‌کند.

به همین ترتیب، فرمان شماره ۱۲ اخیر پیرامون اجراءات جزائی محاکم، مردم افغانستان را بیش از پیش از تحقق حقوق بشر و تعهدات بین‌المللی کشور شان دور می‌کند و امیدها به سیستمی پاسخگو به نیازهای مردم و جامع‌تر نسبت به تنوع افغانستان، که با زنان و مردان به صورت برابر رفتار شود، را تضعیف می‌کند. این فرمان تبعیض آمیز علیه زنان و اقلیت‌های دینی است. عباراتی مبهم در آن، امکان سوء تعبیر و سوء استفاده را فراهم می‌کند. این فرمان، مانند ممنوعیت آموزش دختران، نشانه‌ی نگران کننده دیگری است که رهبری افغانستان نسبت به نگرانی‌های جامعه بین‌المللی و مردم افغانستان بی‌تفاوت است.

مقامات حاکم همچنان راه درازی در پیش دارند تا جهان را متقاعد کنند که نسبت به تعهدات خود در زمینه‌ی مبارزه با تروریسم جدی هستند. در حالی که مقامات حاکم به طور کلی در مبارزه با شاخه خراسان داعش مؤثر بوده‌اند، همسایگان افغانستان کماکان نسبت به افراط‌گرایی برخاسته از افغانستان، به ویژه از گروه‌های مرتبط با مقامات حاکم، ابراز نگرانی می‌کنند،

همان‌طور که در گزارش‌های تیم نظارت تحریم‌ها آمده است. مسئله حل نشده بین افغانستان و پاکستان در باره‌ی تحریک طالبان پاکستانی (TTP) اکنون به درگیری فعال در مرز دو کشور منجر شده است، که شامل حملات هوایی در شهرهای افغانستان نیز بوده است. به‌طور گسترده‌تر، تهدید بالقوه تروریسم برخاسته از افغانستان کماکان موضوع مهم بوده که باعث نگرانی و وحدت جامعه بین‌المللی می‌شود.

آقای رئیس،

ما از ابراز حمایت این شورا از یوناما قدردانی می‌کنیم.

توجه و اجماع مستمر این شورا، و مشارکت فعال آن در امور افغانستان، حتی ارزشمندتر و ضروری‌تر است. سازمان ملل متحد هماهنگ‌کننده‌ی روند دوحه است، اما کشورهای عضو هستند که می‌توانند بهترین نقش را در نشان دادن و فراهم کردن انگیزه‌ها برای ادغام مجدد ایفاء کنند. و این مقامات حاکم هستند که باید از طریق اقدامات خود، بیشتر تلاش کنند تا نشان دهند که آماده و مایل به دستیابی به این وضعیت نهائی هستند.

ما در انتظار تمدید ماموریت خود در هفته‌ی آینده هستیم. در زمانی که بی‌ثباتی در سراسر منطقه‌ی گسترده محسوس است، با توجه به نقش کلیدی افغانستان در ثبات منطقه و جهان، حمایت مستمر شورا برای تقویت مسیرهای تعامل مبتنی بر اصول و عمل‌گرائی حیاتی است.

یوناما همراه با تمامی نهادها، صندوق‌ها و برنامه‌های سازمان ملل متحد، کماکان متعهد به پیشبرد هدف مشترک ما است که در ابتدای این جلسه بیان شد: افغانستانی که با خود و همسایگانش در صلح باشد، در نظام بین‌المللی مجدداً مدغم شده، و به تعهدات بین‌المللی خود برای رفاه مردم افغانستان عمل کند.

تشکر.

پایان